

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องทักษะการบริหารการศึกษาของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัดนครปฐม มีลำดับขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่องทักษะการบริหารการศึกษาของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mix Methods Research) โดยใช้ระเบียบวิธีเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑) ประชากร ประชากรที่ทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้พระสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัดนครปฐม จำนวน ๓,๘๓๓ รูป และผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารการศึกษาจำนวน ๗ ท่าน

๒) กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้สำหรับ กรอกข้อมูล โดยระบุคุณสมบัติต่างๆ ของประชากรเป้าหมายให้เฉพาะเจาะจงซึ่งเป็นพระสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัดนครปฐมจากทฤษฎีการสุ่มตัวอย่าง^๑

^๑Taro Yamane, *Elementary Sampling Theory*, Englewood Cliffs, (New Jersey : Prentice Hall, 1987), p. 258.

ซึ่งในการสุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขนาดของตัวอย่างประชากรโดยวิธีการของยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ขนาดความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ จากประชากรทั้งสิ้น ๓,๘๓๓ รูป จะได้ตัวอย่าง ๓๖๖ คน โดยมีรายละเอียดการคำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้วิธีการของยามาเน่ (Taro Yamane) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% ยอมให้มีการผิดพลาดได้ 0.05% มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\begin{array}{llll} \text{สูตร} & n & = & \frac{N}{1 + N(e)^2} \\ \text{เมื่อ} & n & = & \text{จำนวนตัวอย่างที่จะต้องทำการสุ่ม} \\ & N & = & \text{จำนวนประชากรทั้งหมด} \\ & e & = & \text{ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง} \end{array}$$

แทนค่า

$$\begin{array}{llll} n & = & \frac{3,833}{1 + 3,833(0.05)^2} \\ n & = & \frac{3,833}{1 + 9.5825} \\ n & = & \frac{3,833}{10.5825} \\ n & = & 362.20 \\ & = & 363 \end{array}$$

ดังนั้น จะต้องทำการสุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๖๓ คน

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

๑) ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑. ศึกษาหลักการ และแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารจัดการการศึกษาของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัดนครปฐม
๒. กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย
๓. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
๔. สร้างเครื่องมือ
๕. นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข
๖. นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

๗. ปรับปรุงแก้ไข

๘. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

๒) ลักษณะของเครื่องมือ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามกรอบงานของทักษะบริหาร การศึกษาของเจ้าอาวาสในเขตการปกครองคณะสงฆ์จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับ ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการใช้ทักษะบริหารการศึกษาของเจ้าอาวาสในเขตการปกครองคณะ สงฆ์จังหวัดนครปฐม และเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการใช้ ทักษะบริหารการศึกษา ของเจ้าอาวาสในเขตการปกครองคณะสงฆ์จังหวัดนครปฐม รวมทั้งศึกษาปัญหาและแนวทางการ เกี่ยวกับการใช้ ทักษะบริหารการศึกษาของเจ้าอาวาสในเขตการปกครองคณะสงฆ์จังหวัดนครปฐม เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วยคือ สถานภาพส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่ อายุ พรรษา ระดับการศึกษาทางธรรม ระดับ การศึกษาเปรียญธรรมและระดับการศึกษาสามัญ โดยใช้แบบสอบถามชนิดตรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นได้แก่ทักษะการบริหารการศึกษาของเจ้าอาวาสใน เขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัดนครปฐม ตามแนวความคิดของ แดรกและโรว์ (Drake, & Roe) โดยใช้ แบบสอบถาม ชนิดเลือกตอบจำแนกแบบ ๕ ด้าน คือ ๑. ทักษะทางด้านเทคนิค ๒. ทักษะด้านมนุษย สัมพันธ์ ๓. ทักษะด้านความคิดรวบยอด ๔. ทักษะด้านความคิด ๕. ทักษะด้านการสอน

ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (numerical Rating scale)^๒ มี ๕ ระดับ โดยกำหนด ความมากน้อยของระดับการปฏิบัติ ดังนี้

๕ หมายถึง มีทักษะการบริหาร	วัด ในระดับ	มากที่สุด
๔ หมายถึง มีทักษะการบริหาร	วัด ในระดับ	มาก
๓ หมายถึง มีทักษะการบริหาร	วัด ในระดับ	ปานกลาง
๒ หมายถึง มีทักษะการบริหาร	วัด ในระดับ	น้อย
๑ หมายถึง มีทักษะการบริหาร	วัด ในระดับ	น้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อศึกษาข้อมูลปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะใน การศึกษาทักษะบริหารการศึกษาของเจ้าอาวาสในเขตการปกครองคณะสงฆ์จังหวัดนครปฐม

๓) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

^๒บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๒ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุวิริยาสาน, ๒๕๓๕), หน้า ๙๙-๑๐๐.

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

- ๑) พระมหาประกาศิต สิริเมธ อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วัดไร่ขิง พระอารามหลวง จังหวัดนครปฐม
- ๒) ผศ.ประสิทธิ์ ทองอ่อน อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วัดไร่ขิง พระอารามหลวง จังหวัดนครปฐม
- ๓) ดร.ภูริวัจน์ ปุณยวุฒิปรีดา อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วัดไร่ขิง พระอารามหลวง จังหวัดนครปฐม
- ๔) ดร.อุบล วุฒิพรโสภณ อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วัดไร่ขิง พระอารามหลวง จังหวัดนครปฐม
- ๕) ดร.พัชรพลย์ ศุภภา อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วัดไร่ขิง พระอารามหลวง จังหวัดนครปฐม

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของคำถามตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item – Objective Congruence Index : IOC) โดยได้ค่า IOC ตั้งแต่ ๐.๖ ขึ้นไปทุกข้อ

๓. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับพระสงฆ์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ รูป เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค^๓ (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๕๓

๔. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

^๓สิน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท จูนพับพับลิชชิง จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๙๑.

๓.๔ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ ศึกษาได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ผู้ ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามและหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจาก พระเทพมหาเจติยาจารย์ เจ้าคณะจังหวัดนครปฐม เพื่อขอความร่วมมือไปยังพระสงฆ์ในจังหวัดนครปฐม หลังจากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

๒. ผู้ ศึกษา ได้เดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง โดยการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย คือ พระสงฆ์ในจังหวัดนครปฐม จำนวน ๓๖๓ รูป

๓.๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

๑) นำแบบสอบถามมาตรวจแล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์และถูกต้องเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนลงในแบบรหัส (Coding Form)

๒) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ทางสังคมศาสตร์

๓) การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

๓.๒ วิเคราะห์ข้อมูล ระดับความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถามของพระภิกษุที่อยู่ในเขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัดนครปฐม ที่เป็นประชากร/กลุ่มตัวอย่าง ใช้สถิติการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๓.๓ แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้ ^๔

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อย

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด

๓.๔ ทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของ พระภิกษุในเขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัดนครปฐม โดยใช้สถิติตามลักษณะของตัวแปร คือ การทดสอบที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองตัว และการทดสอบเอฟ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test / One way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามตัวขึ้นไป และเมื่อพบว่ามีความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยมีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) โดยกำหนดระดับในสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๓.๕ ข้อคำถามปลายเปิดที่แสดงปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการใช้ทักษะการบริหารจัดการการศึกษาของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัดนครปฐม

^๔ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๐๒.

ผู้ศึกษาจะทำการจัดกลุ่มตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามปลายเปิด จากนั้นจะทำการวิเคราะห์ โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency)

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาจะทำการจัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) ตามสาระสำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์ จากนั้นจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ดังต่อไปนี้

๑. การวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ศึกษาจัดกลุ่มข้อมูลของการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ (Data Grouping) จากนั้นจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

๒. วิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Techniques)